

A Hazanéző látószöge

Közel negyedszázada, 23 éve jelenik meg töretlenül az erdélyi, még pontosabban sóvidéki irodalmi folyóirat, a *Hazanéző*. A hivatalos irodalmi infrastruktúrában egyelőre viszonylag kevesen ismerik, munkatársait viszont annál inkább. A szerkesztőbizottság tagjai több kötetes, elismert írók, költők, akik más folyóiratokban is publikálnak – valamennyien a *Magyar Írószövetség* tagjai.

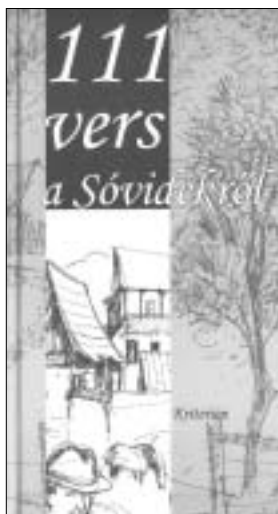
A lap főszerkesztője Ambrus Lajos költő, prózaíró, meseíró. Ő nem azonos a trianoni határon innen élő Ambrus Lajos prózaíróval, a *Kortárs* szerkesztőjével. Király Lászlót nem kell bemutatnom, hiszen József Attila-díjas költőként, az *Utunk*, majd a *Helikon* szerkesztőjeként az olvasók számos írásaival találkozhatunk. Ugyancsak állandó munkatársa a folyóiratnak Páll Lajos, aki szintén József Attila-díjas, és festőként nem kisebb mércével jegyzett alkotó. A szerkesztőbizottság tagja még Bölöni Domokos prózaíró és újságíró; Ráduly János költő, rováírás-kutató; Tófalvi Zoltán prózaíró, történész, korábban televíziós szerkesztő; Majla Sándor költő, lap- és könyvkiadó; illetve e sorok írója, ebből a társaságból az egyedüli, aki Erdélyen kívül él, de sóvidéki gyökereit épp a *Hazanéző* révén örzi erősen.

Regionális lap tehát a *Hazanéző*, aminek a munkatársai származásuk, életterük vagy munkásságuk révén kapcsolatban állnak Koronddal, Parajddal vagy más sóvidéki településsel. Mindez azonban nem jelent bezártságot, provincializmust. Az olvasói és szakmai visszajelzések alapján a lap jelentősége messze túlmutat azon, amint mondjuk a kolofón alapján gondolna az olvasó. A folyóiratot 1990, tehát a rendszerváltás óta a korondi *Firtos Művelődési Egylet* adja ki. Az első években évente négyszer, később évente kétszer jelent meg. Fénykorában ötezer példányban látott napvilágot, és ma is elkél belőle ezeröttszáz, hála az olvasóknak Székelyföldről Magyarorszáig, az előfizetőknek Ausztráliától Kanadáig.

A lap önfenn tartó volt mindig is. Rendszeres és hivatalos állami támogatásokat ezidáig nem kért és nem kapott. Az új lapszám az előző bevételéből jelent meg mindig is, alkalmi támogatóként néha segítettek magánszemélyek és cégek, kiemelten a székelyudvarhelyi *Infopress* nyomda, ahol mindig jutányos áron vállalták a sokszorosítását.

Ez az anyagi függetlenség nagyfokú szellemi függetlenséget is jelentett. Nem azért, mert a rendszerváltás után a cenzúrát kellett volna kijátszani. Az uralkodó ízlésdiktátumokat viszont igen. A *Hazanéző* olyan szellemi és esztétikai sziget, ahol magától értetődő természetességgel hatja át a megjelent verseket, a novellákat, a helytörténeti tanulmányokat a magyar nyelv és a szülőföld iránti szeretet, az egyszerűség, illetve a helyi életérzésből és észjárásból táplálkozó esztétikai töménység és rétegzettség. Nincs viszont közös ideológia és stílus. Ami hasonló a szerzőkben és műveikben, az annyira a sajátjuk, mint a fű zöldje, vagy a *Hazanéző* nevű hegykaréj, ahonnan valóban haza lehet nézni Korondra. Kissé Tamási Áron természeti és esztétikai világgal rokonítható ez a közeg, csak a *Kalonda* másik oldalán...

Hogy mégis létezik valamiféle hazanézős szellemiség, érzület, esztétikailag valamiféle „több mint értjük egymást”-közösség, azt a lapban megjelent írásokon kívül néhány antológia is igazolja. Ezek közül hármat emelnék ki a közelmúltból.

A *Hazanéző* húszéves jubileumára jelent meg az *Álomjáró* című *Hazanéző daloskönyv*, amely hat, a lapban rendszeresen publikáló költő tizennyolc megzenésített gyerekversét tartalmazza a *Nojata*-duó jóvoltából. A verseket Székely Réka és Orsolya János zenésítette meg és adja elő. A *Daloskönyv* kottákat is tartalmaz, és a kiadványhoz CD-melléklet is jár a műsor egy részének élő felvételével, amelyet 2009-ben, az *Írószövetségben* tartott ünnepi lapbemutatón rögzítettek.

Következő évben, 2010-ben a kolozsvári *Kriterion* könyvkiadó jelentette meg a *111 vers a Sóvidékről* című költészeti antológiát. A könyv gerincét a *Hazanéző* költőinek versei alkotják. A könyv a legkézzelfoghatóbb bizonyíték arra, hogy nincs még egy ilyen kis tájegység, amelyik ennyi, országos, vagy inkább nemzetközi mércével mérve is jelentős költőnek lenne szülőföldje vagy élettere.

A legújabb kiadvány szintén hangzó antológia. Németh Viktor budapesti zeneszerző-gitáros tizenegy hazanézős költő tizenhat versét zenésített meg és adja elő.

A műsor CD-n jelent meg idén, 2012-ben. Odahaza, Erdélyben már bemutatták a kiadványt, és a költészet napján egy interjú keretében a Kossuth Rádió is hírt adott a megjelenésről. Idén ősszel Budapesten is lesznek élő bemutatói az *Üzenet másképp*-nek, legkorábban az *Írószövetségben*, illetve a Petőfi Irodalmi Múzeumban. A lemez honlapja: <http://dalvers.uw.hu/index2.html>

A *Hazanéző* Erdélyen kívül elsősorban előfizetők számára elérhető. Megrendelni a szerkesztőség címén lehet: 537060 Korond, Fő út 664, Telefon 0040-266-249-185, könyvtáraknak pedig a *Könyvtárellátó Kht.*-n keresztül. A lapot Budapesten a *Kráter Kiadó* könyvesboltjában lehet megvásárolni: 1072 Budapest, Rákóczi út 8/a. Internetes megjelenés és archívum létrehozása terveink szerint a közelmúltban fog megvalósulni.

Deák-Sárosi László